

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Cano[n]e largitionaliu[m] tituloru[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

Quicumque Qui ostendit se tribus prioribus annis soluisse retro soluisse presumitur nisi contrarium probetur. hoc dicit. Nota in rabilem legem. Item dicit glos. in l. de iure emphy. in solutione canonis pro predicto emphy. Ultimo no. q. licet contra instrumentum in scriptis non admittatur probatio in contrarium, nisi per scripturam, vt l. generaliter. s. de non nume. pecu. Tamen contra presumptionem que resultat ex instrumento, non autem ex ipso instrumento comprehenditur, potest fieri per testes probatio. vt hic. in fin. Exempla gratia. si dicat statutum qd non possit intrusum redargui de falso, nisi per aliud instrumentum, quidam producit contra me instrumentum quod habet clausulas in contrarium, et sic est presumptio falsitatis, vt in glos. singulari. in l. s. de cond. infer. Erre contra talem presumptionem possum probare per testes, que omnia tene menti.

ADDITIONES.

- a ALEX. C. Quicumque. Limita hanc nisi ista solutio trina esset facta vni semel pro tribus annis, fm l. r. et Bald. in l. s. de do. p. m. f. Aliter hanc limita vt per Bald. in l. de do. p. m. f. adde hanc l. procedere in quocumq. censu tributario, vel emphyteutico, secundum dominos de Rota, de fisione c. s. secundum ordinem nos ultimam.
- b ALEX. C. Pecunia. Adde Bald. in l. iuris gentium. s. quod fere. ff. de pact. et glo. in l. reos. s. cum in tabulis. in vers. videatur. de duobus reis.
- c ALEX. C. Venti. Adde Bald. in l. iuris gentium. s. qd fere. ff. de pac. et in l. reos. s. cum in tabulis. ff. de duobus reis. et doctor. in d. l. generaliter. et hanc legem ad aliud non allegat. Bald. in l. quarta. de fideicom. Ver. quero quid si statutum.
- d ALEX. C. Nota. Erre nec obliuiscaris. q. si aliquis tenetur prestare aliquid singulis annis, et ostendat per apocham de solutione trium annorum. de toto tempore presumitur soluisse, et est arg. q. si aliquis soluat annuatim pro fundo meo decem, et post ab ipso fundum, et ipse non potest ostendere qualiter a me, vel a meis parentibus sine maioribus hz fundum illum. sed ostendit solutionem, et prestationem factam per tempus longum, queritur an mihi sit factum predictum recipiendo longo tempore factum. Et videtur qd sic. q. dicitur hic, qui soluit factum per tres annos et apochas super hoc accepit, pro toto tempore soluisse presumitur, vt per lege. C. Item venditor qui fecit emptorem ingredi in possessionem rei empti, vt eam tradere. s. de acquir. possess. l. minus. et arg. s. de contrahen. empt. l. na. idcirco. s. ad velle. l. si sine. ff. ad mun. l. quoties ad id. ff. si vend. l. si a te. ff. de em. l. quida. ex parte. C. Item, quia locatarius qui finito tempore locationis solutionem recipit, vel pensionem, relocate videtur s. loca. l. legem. ff. de litem queritur. s. cum l. sequent.
- e Item video quod si aliquis soluit aliquo tempore vitras, in futurum solueret cogitur, ff. de usu. l. cum de in rem verso. sic et hic, qui recipit factum, pari debet vt solvens in fundo remaneat, et in ratione equalitatis seruande in iudicio, que seruanda est. s. de fruct. et litium ex pen. l. si de arb. l. si cum dies. s. si quis. s. de prior. sacro. sermo. l. in sacris. la. grande. versic. et quoniam. Quinta ratio, quia recipiendo factum videtur sibi preiudicare, arg. s. de iure dot. in l. si. de lege commisso. l. de lege. s. vlt. cum l. i. q. arg. s. de ser. et aqua. l. si aquam. Contrarium videtur, quod iste recipiendo factum sibi non preiudicauerit, nec solvens prescripserit contra recipientem factum, quia sine titulo no prescribit longo tempore. s. de rei vend. l. nullo pro herede. l. in. et de prescri. lon. temp. l. diuersa. Item non videtur sibi preiudicasse recipiendo factum, siue ignorans, siue sciens receperit. Nam si sciebat, videtur quod receperit sciens ius suum vbi quicq. durare. ff. quib. mod. pig. vel hypo. sol. l. licet. s. non videtur. Si vero ignorauerit, non perdit ius suum, neq. dominium rei sue transfert, ff. de acquir. rer. do. l. si procur. de condi. ob causam. l. dedi. s. si de si seruus, nec etiam causam prescribendi prestat. s. de prescri. lon. temp. l. nec petentem. de rei vend. l. re tua. ff. de rei vend. l. inter officium. Tertia ratio, quia soluendo factum non preiudicat quis dominus rei. s. de don. l. si functionis. et l. cum sua. de rei vend. et l. si pater. de act. empt. et ven. Item videtur casus legis, vt tantum quadraginta annis soluendo sit munitus, si titulum non habet, vt ff. de sum. par. l. fin. Item, quia licet putet se habere titulum, tamen longo tempore non prescribit, nisi iustus error interuenierit. ff. de usu. l. Celsus. et si, pro empt. l. quod vulgo. Sed an per prestationem longi temporis, scilicet xx. annorum factam defuncto pretis dicitur, notatur errata de censu in ca. peruenit. in glos. l. signata, vt s. ad leg. Julia. de adult. l. si quis. nam et fatari intelligitur, qui paciscitur, ff. de his qui no. ant. l. quidam, alias de preterito ad presens, vt quia simul fuit bonus, ff. de re mil. l. no omnes. s. a bar. baris. de accusa. l. si cur. s. j. Item nota ista legem, per quam glos. determinat quod ille qui vult probare prescriptionem, sufficit quod

probat quod ab initio, in fine, et in medio possedit, et hec probat. Ita not. glos. per hanc legem, in c. volumus. r. vi. q. iij. in vi. glos. de quo vide l. r. de prescri. lon. g. reme. l. super longi. ALEX. C. licet non admittatur probatio instrumenti aduersus aliud instrumentum, tamen contra presumptionem resultantem ex instrumento, licet non contentum in eo potest per testes fieri probatio, adde quod idem tenent Bald. in l. s. de fideicommiss. et referunt scribentes in l. s. de test. amb. et secundum glos. singula rem ibi in l. iuris gentium. s. quod fere. ff. de pac. et ibi An. qui allegat aliam glos. in l. reos. s. cum in tabulis. ff. de duobus reis, adde aliam in l. s. de contrahen. et commit. l. p.

LEX IIII.

Securitatibus Dicitur legi concol. in con. tra tribus. s. i. s. de non num. merata pecunia. Nota quod istorum tributorum seu col. lecturam, potest fieri solutio pro parte et facti. non tamen tota, quod erator cogatur recipere, sed si receperit, valet solutio pro dicta pro parte facta, tene meriti.

ADDITIONES.

Pro parte. Tu vide ad propositum eorum que hic dicuntur, an et quando solutio particularis in priuatis delictis admittatur, no. in l. plane. ff. fam. l. erit. et in l. tutor. s. l. ucius. ff. de usu. et omnia no. Spec. in tit. de arbit. s. sequitur. vers. sed nunquid obligatio.

De canone largitorialium. Rubr. XXXIII.

Istam rubricam exponit, id est, de regulari prestatione tributorum que habet per scripturas.

LEX I.

Dyem Quod particulares eratores erant in illa prouincia, vel in alia prouincia priora, vt totum simul deuoluatur ad futurum, hoc dicit. Nota quod si mouitur, thesaurarius, qui est in Maritima, vel alias desinit ibi thesaurarius pertinens ad ecclesiam, potest soluere thesaurario ducatus, vt ibi dum dicit, vel ad prioratas.

ADDITIONES.

ALEX. C. Albericus de Rosate. in l. z. quia, de iurisdic. omniu. iudicum, allegat istum textum, cum l. seq. quod erator tributorum non potest alteri delegare officium suum. Et est ratio ultra eum, quia habet nulum ministerium, et sic videtur electa industria persone. arg. c. si. de offic. deleg.

LEX VNICA.

Equo Suscepto ribus ad prouinciam missis, no iudices ordinari erigere debent, quod si permiserit puniatur, hoc dicit. Nota hanc legem, quam habuit plenitudo ex. trib. l. missi. licet ibi alia pena quam hic imponatur, et ideo poterit imponi vna et istis. facit l. quoties. s. si. ff. de actionib. et obis. et l. qui sepulchrum. s. de sepul. vito.

ADDITIONES.

ANG. C. In tertio, vicena. Nota, et isto tertio iudicem negligenter criminaliter puniri, dicit in l. missi. s. de ex. trib. et l. in. de sepulch. vito. Sed oppo. quod dicta pena non puniatur, vt d. l. missi. Sol. fateor quod hac pena, et pena. l. missi. non puniatur simul, et l. mel. l. senatus. ff. de accusat. sed iudex habet electionem qua pena velit punire eum, vt hic, et l. de sepulchro. ff. de sepulch. vito. l. quoties. de action. et obliga. hoc est vtile ad questionem. In eodem volum. statutorum reperitur homicidam debere puniri ad mortem secundum vnum statutum, secundum aliud reperitur debere puniri pena pecuniaria, quod statutum seruauit, videtur quod potest fieri, vt l. sed et posteriores. ff. de legi. Sed nego, ex quo eadem statuta reperuntur in eodem volumine, licet in ordine scripture vni sit posterior altero, tamen ambo pariter ambulat, et ideo hoc casu iudex habebit electionem, quam penam velit imponere per hanc legem, quod tene menti. Vel dic quod iudex debet penam minorem imponere. l. in. de pretor. l. p. et per An. in c. de causis. extra de offic. deleg. et vide quod dicit in auth. de sancti. c. p. cop. C. Impo. nere. Adde do. Alex. de An. in d. l. senatus. alleg. rex.

LEX III.

Recepit Notarij camere non grauantur ad minus quos et grauantur puniuntur, et per officium iudicis super nonis decidentur, h. d. vsque ad s. illud. Nota quod officiales, qui

ADDITIO.

qui personaliter habet ferrire vni offio non coactum ire ad exercitum. nec facere custodia. S. 30 f. no. ex ver. in super. quod super rior ex offio pot defendere subditum suum. qñ videt eum granas r. q. facit pro episcopo qui eoz offio defendunt suos clericos.

ADDITIO.

ANG. Et in ter. ibi. necessitatibus. f. Not. arg. expressum quod notarij. qui ferunt de persona. non tenentur suscipere. nec suscipere onera communis. sicut alij. sed contra de erac. trib. lactores. f. Item no. quod comitatus officialiū nefarij sunt in hiberni. s. de iure fiscal. de fensiois. nam ipsi plura mala committunt quā alij. vt in auctent. de exhibi. re. s. i. f. Not. quod officialis cui aliquod officij est commissum. non pot prohiberi exercere dictum officium. Item not. quod quando prius quis est nominatus ad officium. non potest alius ad dictum officium nominari. simile in electione canonicorum. extra de elec. c. considerauimus. f. Item not. in fin. l. quod eodē modo puniuntur de negligentia iudex z officialis. vt s. co. l. h. z j. de nauif. l. de submersis. z j. de fabric. l. h.

S. Illud. Electio z defensio susceptoris spectant ad proconsule. consule. z prefectum. non tñ ad p̄sidem. h. d. f. Ho. prout habetis literā tñ. q. rectores prouinciarum possunt facere thesaurarios in prouincia. f. Ho. q. qui est legatus in p̄uincia. qui coparatur proconsuli. vt in c. extra de offic. leg. lib. vi. pot facere thesaurarios in p̄uincia. Et f. no. q. hic loquitur de thesaurarijs particularibus. thesaurarius vero vniuersalē eligit procurator fiscal. z postea confirmatur cōsensu curie. vt s. de iure fiscal. super creandis. z ibi no. lactores. de suscep. qui ver. prouidēz tibus. Ad euidentiā scias q. pecunia. que exigit. qñq. inferi vnt camere. qñq. alteri. vt s. de erac. trib. l. in fiscalibus. dicit ergo hic quod tributa imposta nō possunt minui. nec pot statui quod pecunia que debet venire ad vnam cameram. vadat ad aliam.

Et not. quod potestas non pot tubere quod pecunia soluatut alteri quam camerario cōmuni. z si facit. punietur. vt in fine huius legis. quod intellige verum. nisi in pecunia modica. quā pot conuertere ad suum placitum in necessitates publicas. argul. d. nus. ff. de bo. d. verfi. quadrimensuris. z ver. sequen. sunt clari.

ADDITIO.

ALEX. C. In ter. ibi. m̄m̄m̄m̄. f. Not. legem qz videtur q. si vnus officialis eligitur sp̄aliter ad vñ offm̄. quod per illā sp̄alē electionē sit sublata ois p̄tās. de eo quod ibi sp̄aliter cōmissum est alij. Rectores vniuersalem administrationem habentibus. z per hoc videtur. cum nuper in ciuitate Perusij electi sint quidā barrigelli quibus sp̄aliter data est p̄tās cōtra oēs banuitos Perusij. q. per hanc sp̄alē concessionem iurisdictionis videtur adempta ois p̄tās Capitanei. z p̄tās ciuitatis Perusij persequendo dictos erbannitos. de quo vide per doc. in l. studentibus. s. de offi. p̄fec. v. b. vbi videtur casus de hoc licet etiam in contrarium possit adduci. vt ibi latissime posui super text. ideo ibi oim̄o vide de hac qd. z vide gl. r. v. qd. h. c. in Balliarum. Et in si mili vide Bar. in l. iij. s. si ita vicinim. de ban. in fec. Ang. Adde quod iudex potest multas per eum impositas applicare ad refectionem palatij. vt est text. not. in l. mulctarum. s. de modo mulct. An autem possit subijci iudex condemnando penam applicare. Ange. quod non. in s. fin. vt nulli iudicum. in prin. per illum text. quod tamen intellige vt ibi per eum.

LEX

IIII.

Recipimus. Si literē iudicis aliquid vlt tra veterem consuetudinē a contineant. p̄sumuntur erronee. nec eis est credendum. h. d. Ad euidentiā huius legis p̄mitte casum. s. de m. l. h. hoc ideo. quia iudices scribentes sua auctoritate non possunt augere. nec minuire ista tributa. vt s. l. p̄xi. vers. prouidēz tibus. z l. i. s. de superind. de anno. z trib. l. ij. Sed si literē continerent id. quod per iudicem potest fieri. vel faceret metionem de literis superioris iudicis. per quem possunt fieri. eis crederez tur. vt s. de superind. l. i.

ADDITIO.

Ultra veterem consuetudinē. z ratio est. quia in talibus r̄p̄s curie est attendendus de quo per Panoz. in proe. Hregoz. in addi. prin. a. vbi nō. post alios. z ampliani post coapostillatos rum meorum restrictiones. non tantum non esse attendendum r̄p̄lum. sed z obseruandum. vt plene per Hpp. de Marfil. singul. suo ex viij. incipien. s. p̄s curie.

Neoprea collatoribus exigantur. Rubr. XXIII.

LEX VNICA.

Perarum. In gl. f. Ho. arg. pro illis qui habitant in cliso Perusino proprie dicitur collatores. cum debent tertiā oim̄ fructuum. quod ad alias opas compellunt non debent. sicut alij rustici compelluntur.

De immunitate nemini concedenda. Rubr. XXV.

LEX I.

Officiales. z consiliarij ciuitatis quas collectas soluere teneantur.

Is nostre. Qui falsum instrumentum in manu tratis conscripserit. igne comburendus. z omnes ad solationem equo onta sunt vengendi. h. d. f. Not. casum. in quo notarius falsum scribens igne punitur. alia pena falsi est m̄m̄m̄. vt ff. de fals. l. in fi. Circa f. legem istam quero vtrum p̄tās z v̄s consiliarij ciuitatis teneantur soluere collectas. z tributa. Et in l. honozem. de muner. z honozibus. dicit quod sic ad ordinaria. nō ad extra ordinaria. idem videtur tenere Boli. in l. mentem. s. de sacros. eccles. Tu distingue latius. quod quedam sunt munera patrimonoz nalla. seu realia. z ad ista tenentur. vt l. si. s. patrimonoz. z s. per. ff. de muneribus. z honozibus. z s. q. ex act. r. l. i. z de apo. pu. l. i. Quedam sunt munera personalia. z honozium sunt quedam in quibus consistit labor persone. Et tunc s. quidem per illud omnis agnoscatur ab officio. tunc ex ceteris. vt l. p̄xi. in p̄p̄. s. r. ij. Si vero per illud omnis non amouetur ab officio. nōa excusatur. vt j. de decr. l. curiales. que lex p̄bet istam distinctionem. ex magna tamen causa possit ab officio amoueri. vt ibi patet. Si vero munus consistit in p̄statione pecunie tantum. q. tunc aut minus ordinarium est. z ab isto nō excusatur. vt s. de erac. trib. lactores. ita loquitur hec lex. que dicit neminem excusari. Aut est munus extraordinarium. z excusatur. vt dicitur. honozem. z in honozibus. s. si. ff. de vacatio. z ex c. r. g. n. z l. hi qui. z in l. in honozibus. s. qui muneris. eod. titu. h.

ADDITIONES.

Agne punitur. Tu vide ad hoc Lud. Rom. singula. suo celiij. incip. poie quod notarius. vbi alleg. ad hoc quod dicit iste casum huius l. pro singu.

ALEX. C. Dicit ter. z ibi l. yn. in l. s. de immuni. quod notarius scribens instrumentum a iure prohibitum capite punitur. alibi notarius sciens instrumentum simulatum punitur pena in manus. capitu. imperialem. s. scribam. de probib. feud. alie. per Federic. alibi notarius sciens instrumentum vsurarium. est periurus. z potest pronuntiari infamo. z p̄uari officio tabellionatus. secundum Hostien. in Summa de vsuris. s. fin. versic. quid de notarijs. z refert Archidia. vigesima prima dist. sicut. z ibi de hoc facit magnum festum z refert z sequitur Rom. in singularibus suis. in litera. r. num. r. j. alibi sciens instrumentum punitur pena exilij sine spe reuersionis. ter. est. z ibi Ang. in anthē. de non alie. s. hoc quoq. z bonus text. in s. hec igitur omnia. eod. titu. vbi dicitur. quod eadem pena punitur dictans instrumentum illicitum. Sed quid in notario sciens instrumentum falsum. quod vero omnino nullum erat. an sit puniendus. z qua pena. vide Bar. in l. si quis legatum. in prin. ff. de fal. z Bald. z Sal. in l. s. de sepul. vjo. z per Joan. Andr. in regula. non est sine culpa. z Ang. in anthē. vt nulli in. in s. quoniam vero. non autem punitur notarius. nisi in casibus a iure expressis. secundum Bald. in l. fina. in prin. s. ex. pet. alleg. glo. in anthē. de non alie. s. quia vero Leonis.

LEX

II.

Aggeres quorum impensis fieri debeant.

Er bithyniam. Inuitio vtarum. et aggerum debet fieri expensis. pro quantitate patrimonij possessorum. hoc dicit. f. Ad euidentiā. debent scire quod aggeres dicuntur quedam munitiones. que sunt iuxta ripam fluminis. ne flumen excrecens suat per limites. z sic in rubrica de Hi. aggeri. non rump. Et not. f. hunc casum. quia asiduos est. nam plures sunt hic de facto hoc anno tempore guerre. quia mandatum erat tali ville. vt faceret fosses. z muros. z flecteros tali castro. Bar. s. d. sup. Lod. z j.

Partial text from the left page, including 'T III.', 'legi concol.', 'tribus. s. i.', 'in tribuonum', 'f. dicit.', 'XXXIII', 'ri p̄statione tributa', 'I.', 'culares eratores', 'ri thesaurio. qui d', 'ntia p̄p̄m. vt not', 'dicit. f. Nota quod i', 'ia. vel alias velam h', 'est soluere thesaurio', 'ta. de iurisdictione omni', 'ed. q. actor tribuonum', 'et est r̄o vltra cam', 'er electa iudicia per', 'ICA.', 'prouinciam missis nō', 'r̄ scipios erigant. Sed', 'nōd si permiserit qui', 'habuist. plenus. s. de', 'in dōnari. z ideo pos', 's. de actioib. z obli', 'ert. iudicem negligē', 'erac. trib. z l. i. s. de', 'i punitur. vt s. l. i. m̄', 'on punitur simul. z s. i', 'electionem qua p̄tā', 'de sepulch. vjo. z l. i. s. de', 'fessionem. f. In eodē', 'ere puniri ad m̄m̄m̄', 'reperitur debere p̄', 'tur. videtur quod p̄', 'nego. ex quo dicitur', 'ordine scripturam', 'bulat. z ideo p̄p̄m̄', 'at imponere p̄p̄m̄', 'debet penam. s. de', 'in c. de canonicis', 'et. episcop. s. p̄p̄m̄', 'alleg. r̄r.

Partial text from the left page, including 'III.', 'non grauat ad m̄', 'be labore m̄m̄m̄', 'er officij iudicis iuxta', 'Nota quod officialis', 'q.

